

CREAREA UNUI MEDIU EDUCAȚIONAL SIGUR PENTRU TINERI, CA FACTOR DE BUNĂSTARE PSIHOLGICĂ

CREATING A SAFE EDUCATIONAL ENVIRONMENT FOR YOUNG PEOPLE, AS A FACTOR OF PSYCHOLOGICAL WELL-BEING

BEJENARI Ludmila

*Psiholog, șef Serviciul de asistență psihopedagogică,
Edineț, GDU*

E-mail: bejenariludmila3@gmail.com

BEJENARI Ludmila

*Psychologist, Head of the Psychopedagogical Assistance Service,
Edineț, GDU*

E-mail: bejenariludmila3@gmail.com

CZU 159.922.8:37.062

Rezumat

Adaptarea personalității unui tânăr într-o societate în continuă schimbare este dificilă. Starea de anxietate este o consecință a crizei adolescente, care se desfășoară în moduri diferite și dezorganizează personalitatea unui adolescent, afectează toate aspectele vieții sale. Acest lucru se datorează faptului că mediul social în care trăiește o persoană devine din ce în ce mai periculos și mai agresiv. Siguranța psihologică poate fi considerată un proces. Nesiguranța psihologică este creată de fiecare dată din cauza schimbărilor din mediul social, valorile și atitudinile individului. În acest sens, este recomandat ca specialiștii să pună accent asupra siguranței psihologice a individului.

Cuvinte-cheie: tânăr, societate, anxietate, personalitate, siguranță psihologică.

Summary

The adaptation of a young person's personality in a constantly changing society is difficult. The state of anxiety is a consequence of the adolescent crisis, which unfolds in different ways and disorganizes the personality of a teenager, affects all aspects of his life. It is because the social environment in which a person lives is becoming more and more dangerous and more aggressive. Psychological safety can be considered a process. Psychological instability is created every time due to changes in the social environment, the values of the individual, and attitudes. In this regard, it is recommended that specialists focus on an individual's psychological security.

Keywords: adolescent, society, anxiety, personality, psychological safety

Introducere

În lumea modernă, problema siguranței psihologice este foarte acută. Considerarea acestei probleme în contextul educației trebuie să înceapă cu definirea conceptului de „siguranță psihologică”, care înseamnă o conștientizare pozitivă a unei persoane, bunăstarea sa emoțională,

intelectuală, personală și socială în anumite condiții psihologice, precum și absența unor situații de cauzare a daunelor psihologice individului, încălcarea dreptului său.

Cercetările efectuate de experții OMS în domeniul sănătății, bunăstării psihologice și dezvoltarea psihosocială a tinerilor au dovedit în mod convingător că factorii socio-psihologici nefavorabili au un efect stresant și distructiv asupra psihicului copilului, reprezintă o amenințare la starea sa actuală, la dezvoltarea mentală și sănătate. Principalele condiții pentru dezvoltarea normală a unui tânăr sunt, în primul rând, un mediu calm, binevoitor, comportamentul necondiționat al părinților, al profesorilor și al altor persoane semnificative. Faptele confirmă că o atmosferă psihologică favorabilă, un proces pedagogic organizat corespunzător, un mediu care răspunde nevoilor elevului, creativitate, comunicare, un profesor amabil și corect, atent și sensibil la manifestările oricărui elev, este o condiție care asigură tânărului siguranța psihologică.

În psihologie, în cadrul conceptului lui A. Maslow, conceptul de „securitate” este considerat ca fiind una dintre nevoile umane vitale. Cel mai semnificativ în prezent este conceptul de siguranță psihologică de către I.A. Baeva, care înțelege securitatea psihologică ca o stare de securitate psihologică, precum și capacitatea unei persoane și a mediului de a reflecta influențe externe și interne nefavorabile. Acesta constă în securitate psihologică, satisfacerea nevoii de comunicare personală și de încredere și semnificația referențială a mediului. Când refuzați abuzul psihologic, respectând principiile dialogului și cooperării în mediul educațional, oricine poate conta pe creșterea unei personalități sănătoase din punct de vedere psihologic.

Conceptul de siguranță psihologică nu este același. Deci, de exemplu, V.B. Chelpanov înțelege siguranța psihologică ca o conștientizare pozitivă a unei persoane, bunăstarea sa emoțională, intelectuală, personală și socială în condiții socio-psihologice specifice, precum și absența unor situații de provocare a daunelor psihologice individului și încălcarea acestor drepturi.

Deci, având în vedere conceptul de siguranță psihologică, putem spune că prezența sa este foarte importantă pentru fiecare individ, deoarece contribuie la dezvoltarea lor personală pozitivă. De asemenea, o persoană lipsită de violență psihologică este capabilă să reflecte influențe negative îndreptate spre el, atât interne, cât și externe.

Actualitatea temei de cercetare este: dezvoltarea unui model pentru formarea unui mediu educațional sigur din punct de vedere psihologic.

Scopul studiului a fost de a studia siguranța psihologică în mediul educațional și de a identifica relația dintre siguranța psihologică și sănătatea mintală a tinerilor.

Sarcinile stabilite în timpul studiului au fost axate pe:

- Determinarea stării de siguranță psihologică în mediul educațional în opinia tinerilor din instituția publică gimnaziul Trinca.
- Determinarea caracteristicilor personale, emoționale și comunicative, care sunt indicatori ai sănătății mintale a participanților în mediul educațional.
- Stabilirea relațiilor dintre indicatorii siguranței psihologice în mediul educațional și caracteristicile sănătății mintale a tinerilor din instituția dată.

Principala ipoteză: indicatorii siguranței psihologice în mediul educațional sunt corelate cu caracteristicile sănătății mintale a tinerilor din instituția dată.

Eșantion: 110 tineri cu vârste cuprinse între 12-15 ani, elevi ai gimnaziului Trinca

Prelucrarea datelor empirice a fost efectuată folosind metodele statisticii matematice. Analiza corelației a fost principala metodă de procesare.

Pentru a studia caracteristicile sănătății mintale a tinerilor în mediul educațional, au fost utilizate următoarele instrumente de evaluare:

- Chestionarul tipologic individual pentru copii;
- Chestionar de auto-atitudine;
- Metoda „Studiul tensiunii emoționale”;
- Test - chestionar "Abilități de comunicare și organizaționale (KOS).

Această selecție a instrumentelor de psihodiagnostic a fost efectuată pe baza unei analize teoretice a categoriilor de sănătate mintală și psihologică și a făcut posibilă fixarea caracteristicilor personale, emoționale și comunicative ale subiecților incluși în această categorie.

Analiza corelației în grupul de tineri din gimnaziul Trinca a relevat 18 relații semnificative reale între 18 parametri psihologici ai mediului educațional.

Indicatorii siguranței psihologice a mediului educațional afectează astfel de proprietăți individuale - tipologice precum introversia, sensibilitatea și labilitatea. Drept urmare, tragem următoarele concluzii: cu cât tânărul are mai puțină ocazie de a manifesta inițiativă, activism, cu cât mai puțină atenție este acordată problemelor și dificultăților personale, cu atât se retrage mai mult în sine, se izolează de lumea din jur și se retrage în sine.

S-a constatat că caracteristicile „atitudinii respectuoase față de sine” și „păstrării demnității personale” sunt corelate negativ cu sensibilitatea, adică, cu cât sunt tratați tinerii mai puțin respectuoși, cu atât devin mai vulnerabili, supărăcioși și nesiguri.

Labilitatea a scos în evidență, de asemenea, o relație negativă în „relațiile elevi-profesori”. Cu cât relația tânărului este mai proastă cu profesorii și cu colegii, cu atât starea sa emoțională va fi mai instabilă.

Indicatorul autointeresului în structura atitudinii de sine depinde în mod direct de „capacitatea de a lua inițiativa” și „nivelul general de securitate”. Interesul pentru propriile gânduri și sentimente, disponibilitatea de a comunica cu ei înșiși „în condiții egale”, încrederea în interesul lor pentru alte persoane va fi mare dacă tinerii sunt încrezători în protecția lor împotriva violenței psihologice și dacă li se oferă posibilitatea de a se comporta activ.

Protecția împotriva „umilinței publice” de către profesori și de „ridiculizare și insultă” de către colegii de clasă „este direct legată de abilitățile de comunicare ale tânărului”. Cu cât un tânăr este mai protejat de astfel de atitudini negative, cu atât va fi mai sociabil, mai deschis și mai activ.

Corelațiile negative ale indicatorilor de siguranță psihologică a mediului educațional determină nivelul tensiunii emoționale. Cu cât „atitudinea respectuoasă” este mai redusă, cu atât „nivelul general de securitate” și „relația cu elevii și profesorii” este mai slabă cu atât este mai mare nivelul tensiunii emoționale.

Astfel, analiza rezultatelor studiului de corelație în grupul elevilor din gimnaziul Trinca a făcut posibilă concluzia că următorii indicatori structurali de siguranță psihologică joacă cel mai important rol: capacitatea de a lua inițiativa, activitatea și păstrarea demnității personale, care sunt caracteristici structurale ale indicelui de satisfacție al mediului educațional, precum și indicatori de protecție împotriva umilinței publice de către profesori și ridiculizarea elevilor, care sunt caracteristici structurale ale indicelui de siguranță psihologică.

Pe baza analizei de corelație în grupul de tineri din gimnaziul Trinca, 43% din relațiile semnificative statistic au fost relevate la un nivel de semnificație de 0,01, ceea ce mărturisește în favoarea ipotezei noastre cu privire la existența interconexiunilor dintre indicatori a siguranței psihologice a mediului educațional și a caracteristicilor sănătății mentale a participanților.

Să luăm în considerare mai detaliat relația indicatorilor de siguranță psihologică cu proprietățile personale. În principiu datorită indicatorilor de siguranță psihologică a mediului educațional au fost determinate următoarele proprietăți personale: încredere în sine, respect de sine, agresivitate.

Încrederea în sine determină astfel de indicatori ca „o atitudine pozitivă față de mediul educațional”, „atitudine respectuoasă față de sine”, „capacitatea de a-și exprima punctul de vedere”. Acest lucru poate fi explicat astfel: cu cât atitudinea față de mediul educațional a

tânărului este mai pozitivă, cu atât atitudinea lui este mai respectuoasă, are mai multe oportunități de a-și exprima punctul de vedere, se va simți mai încrezător în viață. Adică tânărul va avea destule abilități, energie, dorință și tendința pentru a-și realiza obiectivele.

Scoaterea în evidență a indicatorului „stimă de sine” este asociată cu cât de bună va fi relația cu profesorii și colegii, cât de protejat se va simți în situații de constrângere și umilință publică de la colegii de clasă. Dacă un tânăr nu are dificultăți în relațiile cu ceilalți, nu va fi limitat în capacitatea sa de a fi activ în viața publică și va fi protejat de a fi obligat să facă ceva împotriva voinței sale, atunci tânărul se va trata cu mai mult respect. Elevul va începe să creadă mai mult în propriile sale forțe, abilități, precum și de a se cunoaște mai bine pe sine.

Labilitatea are o relație inversă cu „satisfacția față de mediul educațional”, „luând în considerare problemele personale” și „capacitatea de a cere ajutor”. Cu cât satisfacția cu școala este mai mică, cu atât mai puțini profesori acordă atenție dificultăților personale și cu cât sunt mai puține oportunități de a cere ajutor, cu atât starea emoțională a tânărului este mai instabilă. Aceasta înseamnă că tinerii își vor schimba cu ușurință starea de spirit - de la excesiv de vesel la dispoziție tristă, iar acest lucru va afecta caracteristicile psihologice.

Este interesant faptul că indicatorul anxietății cu o legătură directă se corelează cu parametrii „protecție împotriva amenințărilor, constrângerea de a face ceva împotriva voinței cuiva și atitudine ostilă din partea colegilor de clasă”. Acest lucru ne vorbește despre faptul că cu cât tânărul se simte mai neprotejat, cu atât mai mult elevul va fi mai nehotărât, fricos, predispus la temeri nefondate.

„O atitudine pozitivă față de mediul educațional”, „protecția împotriva ignorării de către colegii de clasă” și „umilirea publică de către profesori” sunt direct legate de înclinațiile comunicative, adică cu cât un tânăr este mai protejat de ignorare și umilință, cu atât este mai deschis, sociabil și va avea o atitudine mai pozitivă față de școală.

Nivelul de feedback al tensiunii emoționale interacționează cu „exprimarea punctului de vedere” și „relația cu tinerii”. În consecință, stresul emoțional experimentat de un tânăr depinde de cât de des și în siguranță el își poate exprima opinia. De asemenea, cu cât relația cu colegii este mai pozitivă, cu atât tensiunea este mai puțin intensă. Cu un feedback maxim, tensiunea emoțională interacționează cu „nivelul de securitate în mediul educațional” și „nivelul de satisfacție cu mediul educațional”, adică cu cât tensiunea este mai mare, cu atât tânărul se simte mai puțin sigur și cu atât este mai nemulțumit cu mediul educațional.

Concluzii

Caracteristicile structurale ale indicelui de satisfacție al mediului educațional sunt capacitatea de a-și exprima punctul de vedere, capacitatea de a arăta inițiativă și păstrarea demnității personale. Iar indicatorii de protecție împotriva umilinței publice, amenințările colegilor și constrângerea de a face ceva împotriva voinței lor și atitudinea ostilă a profesorilor sunt caracteristici structurale ale indicelui de siguranță psihologică.

Astfel, ca rezultat al studiului, am stabilit o relație între indicatorii siguranței psihologice a mediului educațional și caracteristicile sănătății mintale a participanților săi.

Am identificat următoarele diferențe în indicatorii de siguranță psihologică a mediului educațional: tinerii din gimnaziul Trinca evidențiază parametri precum protecția împotriva umilinței publice a profesorilor și ridiculizarea colegilor de clasă. Pentru tinerii din gimnaziul Trinca este important ca aceștia să fie protejați de umilința publică și amenințările colegilor și constrângerea de a face ceva împotriva voinței lor, atitudinea ostilă a profesorului.

Bibliografie

1. BAEVA I.A. Siguranța psihologică în educație: monografie. SPb, 2012.
2. Evaluarea stării de bine a elevului în școală. Centrul regionalde sănătate publică Cluj, 2017-2019. Disponibil: <https://insp.gov.ro/sites/cnepss/wp-content/uploads/2014/12/Sinteza-stare-de-bine-in-scoala-2019.pdf>
3. Prevenirea violenței în instituția de învățământ. Ghid metodologic. Chișinău, 2017.
4. Problemele psihologice ale siguranței școlare.
Disponibil:https://psyjournals.ru/edu_economy_wellbeing/issue/36278_full.shtml